

# LX ICOMOS 1965-2025

## Valtické vyhlásenie českého a slovenského komitétu ICOMOS

Pred šesťdesiatimi rokmi stálo Československo priamo pri zrode ICOMOS. Československý komitét od svojho vzniku významne napomáhal skvalitňovať pamiatkovú starostlivosť. Jeho členovia v rámci svojho profesionálneho pôsobenia organizovali medzinárodné odborné podujatia a boli aktívni v odborných zložkách ICOMOS. Ich podiel bol výrazný napríklad v oblasti ochrany historických miest, ľudovej architektúry a historických záhrad, či fotogrammetrie, napriek každodennej ťaživej realite normalizačného Československa okupovaného Sovietskou armádou. Svojou odbornosťou prispeli napríklad aj ku vzniku Florentskej charty.

Až Nežná revolúcia zbavila našu pamiatkovú starostlivosť dovtedajšieho prázdneho ideologického balastu a politicky diktovaných obmedzení, no zároveň ju postavila aj pred náročné výzvy spojené s transformáciou spoločnosti. Veľmi symbolicky, v roku 1990, sa stal prezidentom Československého komitétu ICOMOS komunistickým režimom perzekvovaný nestor pamiatkovej starostlivosti Dobroslav Líbal, ktorý ho viedol až do zániku nášho spoločného štátu.

V roku 1993 prevzali odbornú štafetu dva novo vzniknuté národné komitáty, slovenský a český. Ďalšie tri dekády boli v oboch krajinách v znamení zložitých zápasov o dôstojnú a zároveň funkčnú podobu pamiatkovej starostlivosti. Národné komitáty museli opakovane bojovať o zachovanie ikonických súčastí nášho architektonického kultúrneho dedičstva. Niekedy, žiaľ, nestáli a nestoja len proti záujmom vplyvných developerov, entít parazitujúcich na kultúrnom dedičstve, či nevšímavých vlastníkov, ale musia zdolať aj nezájum štátu.

ICOMOS je už desaťročia značkou vysokej odbornej kvality, profesionality a dnes v spoločnosti zriedkavého altruizmu. Neústupne vždy bránil a bude brániť naše spoločné kultúrne dedičstvo proti plytkým ekonomickým a politickým záujmom, alibizmu a nekompetentnosti. Nechráni pritom akési umelo akademicky definované historické hodnoty, ale pevnú súčasť našej identity, nášho kultúrneho kódu, ktorý sa prirodzene odovzdáva z generácie na generáciu. Sme preto veľmi hrdí na úspechy našich predchodcov za uplynulých šesť desaťročí, výsledky ich práce sa snažíme rozvíjať a s nádejou pripravujeme našich nasledovníkov.

## Valtické prohlášení českého a slovenského komitétu ICOMOS

Před šedesáti lety stálo Československo přímo u zrodu ICOMOS. Československý komitét od svého vzniku významně pomáhal zlepšovat péči o památky. Jeho členové v rámci svého profesionálního působení organizovali mezinárodní odborné akce a byli aktivní v odborných složkách ICOMOS. Jejich podíl byl významný například v oblasti ochrany historických měst, lidové architektury a historických zahrad či fotogrammetrie, a to přes každodenní těžkou realitu normalizovaného Československa okupovaného sovětskou armádou. Svou expertizou přispěli například i ke vzniku Florentské charty.

Teprve Sametová revoluce zbavila naši péči o památky dosavadního prázdneho ideologického balastu a politicky diktovaných omezení, zároveň ji však postavila před náročné výzvy spojené s transformací společnosti. Velmi symbolicky se v roce 1990 stal předsedou Československého komitétu ICOMOS komunistickým režimem pronásledovaný nestor památkové péče Dobroslav Líbal, který stál v čele až do zániku našeho společného státu.

V roce 1993 převzaly odbornou štafetu dva nově vzniklé národní výbory, slovenský a český. Další tři desetiletí byla v obou zemích ve znamení složitých zápasů o důstojnou a zároveň funkční podobu péče o památky. Národní komitáty musely opakovaně bojovat za zachování ikonických součástí našeho architektonického kulturního dědictví. Někdy bohužel nestály a nestojí jen proti zájmům vlivných developerů, entit parazitujících na kulturním dědictví nebo lhostejných majitelů, ale musí překonávat také nezájum státu.

ICOMOS představuje již desítky let značku vysoké odborné kvality, profesionality a dnes ve společnosti vzácného altruismu. Neústupně vždy bránil a bude bránit naše společné kulturní dědictví proti povrchním ekonomickým a politickým zájmům, alibismu a nekompetentnosti. Nechrání přitom jakési uměle akademicky definované historické hodnoty, ale pevnou součástí naší identity, náš kulturní kód, který se přirozeně předává z generace na generaci. Jsme proto velmi hrdí na úspěchy našich předchůdců v uplynulých šesti desetiletích, snažíme se rozvíjet výsledky jejich práce a s nadějí připravujeme své následovníky.

Valtice, 9. 10. 2025

Radoslav Ragač a Martin Horáček,  
prezidenti ICOMOS Slovensko a ČNK ICOMOS

